

14 DES 2005

Seksjon utviklingSaksbehandler: Lars Erik Holmeide
Tlf.: 72858026Vår dato
09.12.2005Vår referanse
05/1876-6Arkivkode
113 F &13Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep.

0030 OSLO

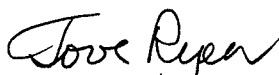
JUSTISDEPARTEMENTET	
15 DES 2005	
SAKSNR.:	200504026
AVD/KONT/BEH:	LOV/E0/HI
DOK.NR.:	53
ARKIVKODE:	

**MELDING OM POLITISK VEDTAK - NOU 2005 : 8 LIKEVERD OG
TILGJENGELIGHET - HØRING**

Komite for liv og lære har i møte 07.12.2005, sak 61/05, fattet følgende vedtak:

Utredningen med de fremlagte forslag til lovendringer, vil, dersom de blir vedtatt, ha store konsekvenser for kommunene som forvaltningsorgan og eiendomsbesitter. Det materielle innhold i bestemmelsene vil over tid reflekteres i vårt syn på utforming av bygninger, anlegg og eiendommer og dette vil skje på en måte som gjør at alle uavhengig av fysisk utrustning, kan være likeverdige brukere uten spesialløsninger. Melhus kommune støtter flertallsinnstillingen i forslag til diskriminerings- og tilgjengelighetslov med unntak av § 11. Vi vil i tillegg understreke viktigheten med at lovforslaget ikke forringes eller datoer skyves frem i tid. Kommunikasjons- og informasjonsteknologi (IKT) benyttes på nær sagt alle betjeningssystemer og tjenester. Tilgjengelighet til disse er derfor en forutsetning for funksjonshemmedes mulighet til samfunnsmessig deltakelse. På samme måte er tilgjengelig kollektivtrafikk en forutsetning for at bevegelseshemmede skal kunne delta i samfunnet. Melhus kommune støtter derfor mindretallsforslaget i § 11 som foreslår plikten til universell utforming, utvidet til også å gjelde samferdsel og IKT. De økonomiske ressurser som trengs for gjennomføring er ikke vurdert. Uansett vil dette være et nasjonalt løft.

Med hilsen

Tove Ryen
kons.Vedlegg:
Samlet saksframleggKopi:
NHF v/Ragnhild U. Høyem, Kvenildmyra 4, 7072 HeimdalPostadresse
Melhus kommune
Rådhusvn. 2, 7224 MelhusBesøksadresse
Melhus Rådhus
Åpningstid:
08.00 – 16.00Telefon
72 85 80 00
Telefax
72 85 80 58Bankkonto: 8601 05 39279
Bankkonto skatt: 7855 05 16534

Foretaksnummer: NO 936 726 027 MVA

e.post: postmottak@melhus.kommune.no web: www.melhus.kommune.no

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Behandling i Råd for funksjonshemmede
Behandling i Komite for liv og lære

Dato: 05.12.2005 Sak: PS 6/05
Dato: 07.12.2005 Sak: PS 61/05

HØRINGSUTTALELSE NOU 2005 : 8 LIKEVERD OG TILGJENGELIGHET – RETTSLIG VERN MOT DISKRIMINERING PÅ GRUNNLAG AV NEDSATT FUNKSJONSEVNE. BEDRET TILGJENGELIG HET FOR ALLE

Arkivsaksnummer: 05/1876

Saksbehandler: Lars Erik Holmeide

Rådmannens forslag til vedtak:

Utredningen med de fremlagte forslag til lovendringer, vil, dersom de blir vedtatt, ha store konsekvenser for kommunene som forvaltningsorgan og eiendomsbesitter. Det materielle innhold i bestemmelsene vil over tid reflekteres i vårt syn på utforming av bygninger, anlegg og eiendommer og dette vil skje på en måte som gjør at alle uavhengig av fysisk utrustning, kan være likeverdige brukere uten spesialløsninger. Melhus kommune støtter påpekningen fra blant annet Handikapforbundet som savner forpliktende tidsfrister for gjennomføring også innenfor IKT - og samferdselsområdene. Dette burde la seg gjøre i det perspektiv at lovutkastene også på de øvrige områder er vidtgående og forpliktende. De økonomiske ressurser som trengs for gjennomføring er ikke vurdert. Uansett vil dette være et nasjonalt løft.

Andre dokumenter i saken som ikke er vedlagt:

NOU 2005 : 8 Likeverd og tilgjengelighet

Saksutredning:

Ved kongelig resolusjon 29.november 2002 ble det oppnevnt et lovutvalg som skulle utarbeide :

"forslag til en ny lov eller forslag til endringer i eksisterende lovgivning eller begge deler som kan styrke det rettslige vernet mot diskriminering av funksjonshemmede".

Utvalget avga sin innstilling den 18. mai i år gjennom fremleggelse av NOU 2005:8.

Innstillingen er deretter sendt ute til høring til et stort antall instanser, kommuner, lag/foreninger, organisasjoner med videre. Høringsfristen er satt til 30. desember 2005.

I innstillingen legger utvalget frem forslag til lov om forbud mot diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings – og tilgjengelighetsloven) og forslag til enkelte andre lovendringer. Utvalget peker på at formålet med lovforslagene er å sikre likeverd og fremme like muligheter til samfunnsdeltakelse for alle uavhengig av funksjonsevne, og å hindre diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne. Samtidig er formålet å bidra til nedbygging av samfunnsskapte funksjonshemmende barrierer og å hindre at nye skapes.

Utvalget går grundig til verket og bruker mye plass til å definere og gi innhold til ord og uttrykk som brukes i samfunnsdebatten og i hvilken form disse har i et utvalg som skal arbeide med **lovforslag**.

Således skriver utvalget om funksjonshemming at det ikke er en biologisk eller medisinsk egenskap eller kjennetegn ved et individ, men en situasjon som kan oppstå i et individs møte med samfunnet når individets deltakelse begrenses og dette kan knyttes til nedsatt funksjonsevne. Den formen for diskriminering som er temaet for utredningen, betegnes som "diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne."

Utvalget presiserer at forståelsen av begrepene må sees i lys av utredningen er av juridisk karakter, og at forslagene derfor primært er knyttet til diskrimineringslovgivning.

Forståelsen av begrepene "forskjellsbehandling" og "diskriminering" behandles også svært grundig i utredningen. Etter rådmannens oppfatning legger her utvalget innhold til begreper som benyttes daglig uten at man kanskje reflekterer over hva disse omfatter.

Utvalget skriver at forskjellsbehandling omfatter både handlinger og unnlater som uttrykkelig stiller mennesker forskjellig, og tilsynelatende nøytrale bestemmelser, betingelser, praksis, handlinger eller unnlater som faktisk fører til at noen stilles forskjellig fra andre.

Forskjellsbehandling er derfor nøytral betegnelse på forskjell i resultat. Med diskriminering mener utvalget en illegitim form for forskjellsbehandling som skjer på grunnlag av et beskyttet diskrimineringsgrunnlag, for eksempel nedsatt funksjonsevne. For at forskjellsbehandling skal utgjøre diskriminering, må den i tillegg være av negativ karakter og mangle saklig grunn eller ha uforholdsmessig negativ konsekvens. En slik forståelse innebærer at siktemålet med diskrimineringsbeskyttelsen er mer enn formell likhet. Siktemålet er **reell** eller **materiell** likhet.

Andre viktige begreper i utredningen er tilgjengelighet, tilrettelegging og universell utforming. Et samfunn vil være tilgjengelig når det fysiske miljøet er utformet slik at mennesker med nedsatt funksjonsevne kan delta på felles samfunnsarenaer. Tilgjengelighet er en forutsetning for samfunnsdeltakelse. Utvalget anser derfor manglende tilgjengelighet for å være et likeverdsproblem, et demokratiproblem og et problem for den enkelte som utestenges.

Tilrettelegging er et virkemiddel for å oppnå økt tilgjengelighet. Tilrettelegging kan være av generell eller individuell karakter, avhengig av om den tar sikte på å imøtekomme behovene for en større gruppe eller ett individ.

Utvalget beskriver sammenhengen både mellom manglende tilgjengelighet og funksjonshemming, og mellom manglende tilgjengelighet og diskriminering på grunnlag av nedsatt funksjonsevne. Universell utforming innebærer en utforming av de fysiske forholdene som virker inkluderende ved å ta høyde for ulike brukerforutsetninger. Et mål om universell utforming kan derfor sees som en presisering av tilgjengelighetsmålet, og som er særlig egnet til å fremme likeverdig deltakelse for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Universell utforming kan også brukes som betegnelse på en inkluderende form for generell tilrettelegging.

Erkjennelsen om at den enkeltes funksjonsnivå kan avhenge av omgivelsene er kommet de siste år. Man har innsett at begrepet funksjonshemmet vanskelig kan brukes uten å bringe den inn i den fulle referanserammen for det. Hva er det den reduserte funksjonsevne refererer seg til?

Svaret er at funksjonsnivået ikke bare beror på det enkelte menneskets ferdigheter, men også på hvilke ferdigheter som er nødvendige i den situasjon man befinner seg i. Med andre ord erkjennes det at den enkeltes evne til å fungere i stor grad er situasjonsbestemt. Dermed må begrepet funksjonshemmet anses som relativt.

Få eller ingen mennesker er funksjonshemmet i enhver situasjon. Den som er bevegelseshemmet kan se film. Den blinde er ikke redusert i forhold til verbal kommunikasjon, og den døve kan gå i en trapp. Og begrepet funksjonshemmet er relativt ved at man ved tilpasning av omgivelsene kan eliminere eller redusere forhold som virker funksjonshemmende. Det er grenser for hva tilpasninger kan kompensere med hensyn til redusert funksjonsevne. Der bestemte sanser eller ferdigheter er påkrevet, er det lite som kan gjøres når disse mangler og heller ikke kan erstattes ved tekniske hjelpemidler eller annet. Den blinde kan ikke kjøre bil,

og den døve kan ikke dirigere et orkester. Men situasjonen er ikke statisk er ikke denne situasjonen. Ny teknologi og medisinsk følger nye muligheter, det være seg miljøtilpasninger eller til behandling av skade eller lyte. Når man kan kjøre bil gjennom stemmeaktivert datamaskin, kan det hende at syn ikke lenger er en nødvendig forutsetning. Og når legevitenenskapen kan helbrede blindhet, er problemer på grunn av manglende syn eliminert. Eksempelene viser at eventuelle krav til tilrettelegging og tilpasninger ikke uten videre kan fastlegges en gang for alle, men vil måtte justeres løpende i henhold til nye forbedrede muligheter. Dette dynamiske element medfører også en relativisering av begrepet funksjonshemmet.

Med **universell utforming** menes det forhold at produkter, bygninger og omgivelsene for øvrig kan brukes eller er tilgjengelige for så mange mennesker som mulig, uavhengig av brukernes ferdighetsnivå og uten at det forutsettes spesialtilpassede løsninger for den enkelte. Universell utforming legger således opp til løsninger som tar høyde for en stor variasjon av brukerforutsetninger og dette søkes oppnådd på det enkelte område ved en hovedløsning snarere enn flere alternative løsninger for ulike brukere. "utforming for alle" eller "inkluderende utforming" er begreper som betegner dels en formgivnings – og planleggingsstrategi og dels et mål.

Et underliggende formål med prinsippet om universell utforming er å motvirke at funksjonshemmede mennesker blir kategorisert som funksjonshemmede fordi de faller utenfor omgivelsenes normalløsninger. Således søker man gjennom prinsippet også å påvirke holdninger. I hvilken grad universelle løsninger faktisk fremmer et slikt psykososialt formål, er naturligvis vanskelig å forutse eller å måle. Det krever tid å legge grunnlaget for holdningsendringer, og derfor trengs også tid for å kunne konstatere eventuelle endringer.

Læren om universell utforming søker også å inspirere til initiativ og kreativitet hos enkelte ansvarssubjekter ved å bevisstgjøre fordelene ved løsninger som er tilrettelagt for alle. I denne sammenheng yter læren motstand mot at eventuelle lovpålagte minimumskrav ved bygging, design osv. i praksis blir oppfattet som maksimumskrav.

Målet om et samfunn som tilbyr like muligheter til samfunnsdeltakelse for alle, forutsetter planlegging, innsats og tilrettelegging på en rekke områder. Det stiller ikke bare krav til utformingen av det fysiske miljø, men også til tenkemåte, holdninger og politisk prioritering. Universell utforming av det fysiske miljø er et sentralt stikkord, men mulighet for fullverdig samfunnsdeltakelse forutsetter også frihet til å utdanne seg eventuelt gjennom tilrettelagt undervisning og rett til omsorgs og helsetjenester.

Universell utforming har et langt bredere nedslagsfelt enn den tradisjonelle tilpasning for funksjonshemmede. For det første tar de universelle løsningene sikte på å legge til rette for en stor variasjon av former for redusert funksjonsevne, det være seg svekket bevegelsesevne, sensoriske mangler, forståelsessvikt eller annet. Målgruppen for løsningene er i prinsippet **alle**. Hvorvidt utformingen i så stor grad som mulig søker å ta høyde for variasjoner av funksjonsnivå blant mennesker.

For det annet forutsetter universell utforming tilrettelegging utover tilpasninger av det enkelte bygg, produkt, innretning osv. Lokalisering av ulike aktiviteter eller miljøer i forhold til hverandre påvirker den enkeltes mulighet til å delta i samfunnet.

Et grunnleggende formål med universell utforming er å unngå særskilte eller alternative tilpasningsordninger for mennesker med nedsatt funksjonsevne, men i stedet så langt som mulig søke løsninger som fungerer bra både for mennesker med og uten funksjonsproblemer.

Senter for universell design (USA) har gitt 7 prinsipper for universell utforming. Disse er:

- 1) **Like muligheter for bruk.** Med det menes at utformingen skal være tilgjengelig for personer med ulike ferdigheter.
- 2) **Fleksibel i bruk.** Med det menes at utformingen skal tjene et vidt spekter av individuelle preferanser og ferdigheter.

3)**Enkel og intuitiv i bruk.** Med det menes at utformingen skal være lett å forstå uten hensyn til brukerens erfaring, kunnskap, språkferdigheter eller konsentrasjonsnivå.

4)**Forståelig informasjon.** Det betyr at utformingen skal kommunisere nødvendig informasjon til brukeren på en effektiv måte, uavhengig av forhold knyttet til omgivelsene eller brukerens sensoriske ferdigheter.

5)**Toleranse for feil.** Utformingen skal minimalisere farer og skader som kan ugunstige konsekvenser, eller minimaliserer utilsiktede handlinger.

6)**Lav fysisk anstrengelse.** Her menes at utformingen skal kunne brukes effektivt og bekvemt med et minimum av besvær.

7)**Størrelse og plass for tilgang og bruk.** Her tenkes hensiktsmessig størrelse og plass skal muliggjøre tilgang, rekkevidde, betjening og bruk, uavhengig av brukernes kroppstørrelse, kroppsstilling eller mobilitet.

Generelt om bakgrunnen for lovarbeidet:

Tilrettelegging for mennesker med nedsatt funksjonsevne er i dag både nasjonalt og internasjonalt fremhevet som et sentralt mål. De siste års prinsipielle diskusjoner og politisk uttrykte visjoner og handlingsplaner omkring tilgjengelighetsproblematikken, er det blitt vanlig å vise til universell utforming som et viktig stikkord. Kjernen i begrepet synes klart, nemlig tilrettelegging av det fysiske miljø slik at det i størst mulig grad gir mennesker med redusert funksjonsevne anledning til å ta del på lik linje med andre og uten å måtte være henvist til særløsninger ved siden av en hovedløsning.

Lovens tilgjengelighetskrav på ulike områder viser ikke til universell utforming fra i utdanningslovgivningen. Selv om begrepet universell utforming i liten grad er brukt i dagens lovgivning, legges det undertiden likevel opp til en grad av tilgjengelighet som oppfyller eller ligger nær universelle løsninger. For eksempel enkelte krav i bygningsloven. I andre tilfeller er det neppe grunnlag for å stille krav om universell utforming selv om loven etablerer en tilretteleggingsplikt. Arbeidsmiljølovens § 13. nr. 1.

Det bør også påpekes at tilgjengelighetskrav i lovgivningen i utpreget grad synes å ta sikte på å imøtekomme bevegelseshemmede, og i mindre grad andre former for funksjonsnedsettelse. Med unntak for universitetene og høyskolene finnes det intet formelt og generelt krav om universell utforming på noe livsområde i norsk rett i dag. Likevel mener en innhentet betenkning utvalget har gjort, at det vil være galt å si at universelle løsninger ikke faktisk blir ivarettatt på noe område. Gjennom utdanningslovgivningen er begrepet universell utforming rettsliggjort. På bakgrunn av den utbredte anerkjennelse av at samfunnet i så stor grad som mulig bør tilrettelegges for mennesker med nedsatt funksjonsevne, er det grunn til å tro at begrepet universell utforming er på vei inn i den norske lovgivning på flere områder. Samtidig er det viktig at det skjer en nærmere klargjøring av innholdet i universell utforming, slik at det ikke forveksles med den tradisjonelle tilrettelegging for funksjonshemmede.

I sin kjerne er kravet om inkluderende løsninger et krav om at tilrettelegging ved spesielløsninger for funksjonshemmede, som kommer i tillegg til de ordinære løsningene for alle andre, så langt som mulig skal unngås. I stedet skal tilretteleggingen oppnås gjennom hovedløsningen. Kravet om at utformingen skal være inkluderende eller integrerende anviser ikke nødvendigvis en bestemt løsning. I det enkelte tilfelle kan det være at kravet ikke engang gir noen klar ramme for utformingen. Dette betyr ikke at det er uviktig. Tvert imot utgjør det en meget sentral del av universell utforming. Men kravet om inkluderende utforming må sees som et skjønnsmessig vurderingskriterium i seg selv, hvorved kravets innhold er relativt og unndrar seg noen fast definisjon.

Øvrige sentrale elementer i NOU som drøftes i relasjon til lovendringer.

Foruten nevnte forslag i lovutkastets § 9 om plikten til universell utforming som er beskrevet grundig ovenfor omfatter forslagene følgende viktige punkter.

Forslagets § 4 omhandler det generelle forbudet mot både direkte og indirekte diskriminering samt mot trakassering og forbud mot instruks.

Innholdet angir at forbudet omfatter diskriminering på grunn av funksjonsevne som er nedsatt, har vært nedsatt, antas å være nedsatt, samt diskriminering på grunnlag av andre personers nedsatte funksjonsevne. Lovforslaget vil for eksempel beskytte foreldre som ikke får en stilling som vedkommende er best kvalifisert til fordi barnet har astma eller ryggmargsbrokk. Det avgjørende er om nedsatt funksjonsevne benyttes som grunnlag for diskrimineringen eller trakasseringen og ikke hvorvidt det faktisk eksisterer en nedsatt funksjonsevne hos vedkommende.

Lovutkastets § 10 beskriver arbeidsgivers, skole og utdanningsinstitusjonenes og kommunale myndigheters plikt til å foreta rimelig individuell tilrettelegging av henholdsvis arbeidsplass, lærersted, barnehager og offentlige tjenestetilbud. Til tross for generell plikt til universell utforming kan det bli tilfeller hvor det kreves individuell tilrettelegging på skole eller i arbeidslivet.

§ 11 omhandlerplikten til universell utforming av bygg, anlegg og opparbeidede uteområder og setter tidsfrister for når nye og eksisterende bygg og anlegg skal være universell utformet.

Interesseorganisasjonen Norges Handikapforbund har arbeidet mye og nært sammen med utvalget som legger frem NOU`en. Organisasjonen mener at det er mangel ved § 11 om universell utforming at dette begrenses til bygg, anlegg og opparbeidede uteområder som er rettet mot allmennheten.

Den viktigste mangel med lovforslaget sett fra denne interesseorganisasjonen er at universell utforming ikke omfatter IKT og samferdsel, noe som organisasjonen mener er særdeles viktig forutsetning for at bevegelseshemmede skal delta ute i samfunnet.

I denne sammenheng viser rådmannen til det politiske arbeid som er gjort i forbindelse med den siste regjeringserklæring (Soria Moria) 2005 hvor det blant annet heter "at all teknologisk utvikling innen media og IKT må bygge på universell utforming" og at den nye Regjering skal utarbeide" en handlingsplan for tilgjengelighet til transport, bygg, informasjon og andre viktige samfunnsområder."

Rådmannen skal bemerke til slutt at den omtalte utredning er et stort og viktig arbeid som, dersom den konkretiseres gjennom lovverket vil få meget stor betydning for oss alle i samfunnet, og som over tid medfører at det som i dag registreres som "avvik" fra "normaliteten" ikke lenger vil være et tema. Den fremtidige byggutforming for eksempel vil måtte ta hensyn til alle personer uansett fysisk tilstand.

Så får det være opp til de ulike interesseorganisasjoner og øve press **politisk** for å få gjennomslag for sine synspunkter.

Behandling i Råd for funksjonshemmede den 05.12.2005

Behandling:

Ragnhild U. Høyem satte fram følgende forslag til vedtak:

Utredningen med de fremlagte forslag til lovendringer, vil, dersom de blir vedtatt, ha store konsekvenser for kommunene som forvaltningsorgan og eiendomsbesitter. Det materielle innhold i bestemmelsene vil over tid reflekteres i vårt syn på utforming av bygninger, anlegg og eiendommer og dette vil skje på en måte som gjør at alle uavhengig av fysisk utrustning, kan være likeverdige brukere uten spesialløsninger. Melhus kommune støtter flertallsinnstillingen i forslag til diskriminerings- og tilgjengelighetslov med unntak av § 11. Vi vil i tillegg understreke viktigheten med at lovforslaget ikke forringes eller datoer skyves frem i tid. Kommunikasjons- og informasjonsteknologi (IKT) benyttes på nær sagt alle betjeningssystemer og tjenester.

Tilgjengelighet til disse er derfor en forutsetning for funksjonshemmedes mulighet til samfunnsmessig deltakelse. På samme måte er tilgjengelig kollektivtrafikk en forutsetning for at bevegelseshemmede skal kunne delta i samfunnet. Melhus kommune støtter derfor mindretallsforslaget i § 11 som foreslår plikten til universell utforming, utvidet til også å gjelde samferdsel og IKT.

De økonomiske ressurser som trengs for gjennomføring er ikke vurdert. Uansett vil dette være et nasjonalt løft.

Ragnhild U. Høyems forslag enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utredningen med de fremlagte forslag til lovendringer, vil, dersom de blir vedtatt, ha store konsekvenser for kommunene som forvaltningsorgan og eiendomsbesitter. Det materielle innhold i bestemmelsene vil over tid reflekteres i vårt syn på utforming av bygninger, anlegg og eiendommer og dette vil skje på en måte som gjør at alle uavhengig av fysisk utrustning, kan være likeverdige brukere uten spesielløsninger. Melhus kommune støtter flertallsinnstillingen i forslag til diskriminerings- og tilgjengelighetslov med unntak av § 11. Vi vil i tillegg understreke viktigheten med at lovforslaget ikke forringes eller datoer skyves frem i tid. Kommunikasjons- og informasjonsteknologi (IKT) benyttes på nær sagt alle betjeningssystemer og tjenester. Tilgjengelighet til disse er derfor en forutsetning for funksjonshemmedes mulighet til samfunnsmessig deltakelse. På samme måte er tilgjengelig kollektivtrafikk en forutsetning for at bevegelseshemmede skal kunne delta i samfunnet. Melhus kommune støtter derfor mindretallsforslaget i § 11 som foreslår plikten til universell utforming, utvidet til også å gjelde samferdsel og IKT.

De økonomiske ressurser som trengs for gjennomføring er ikke vurdert. Uansett vil dette være et nasjonalt løft.

Behandling i Komite for liv og lære den 07.12.2005

Behandling:

Ved alternativ votering mellom rådmannens forslag og vedtaket i Råd for funksjonshemmede ble rådets vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Utredningen med de fremlagte forslag til lovendringer, vil, dersom de blir vedtatt, ha store konsekvenser for kommunene som forvaltningsorgan og eiendomsbesitter. Det materielle innhold i bestemmelsene vil over tid reflekteres i vårt syn på utforming av bygninger, anlegg og eiendommer og dette vil skje på en måte som gjør at alle uavhengig av fysisk utrustning, kan være likeverdige brukere uten spesielløsninger. Melhus kommune støtter flertallsinnstillingen i forslag til diskriminerings- og tilgjengelighetslov med unntak av § 11. Vi vil i tillegg understreke viktigheten med at lovforslaget ikke forringes eller datoer skyves frem i tid. Kommunikasjons- og informasjonsteknologi (IKT) benyttes på nær sagt alle betjeningssystemer og tjenester. Tilgjengelighet til disse er derfor en forutsetning for funksjonshemmedes mulighet til samfunnsmessig deltakelse. På samme måte er tilgjengelig kollektivtrafikk en forutsetning for at bevegelseshemmede skal kunne delta i samfunnet. Melhus kommune støtter derfor

mindretallsforslaget i § 11 som foreslår plikten til universell utforming, utvidet til også å gjelde samferdsel og IKT.

De økonomiske ressurser som trengs for gjennomføring er ikke vurdert. Uansett vil dette være et nasjonalt løft.